

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

25 januari 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de experimenten modularisering in BSO en BuSO	1
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de drempel die het bestuurstaalwetexamen ingericht door Selor vormt bij het vinden van een job door anderstaligen in de openbare diensten en in het onderwijs	2
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de sluiting van de afdeling Textiel in het hoger onderwijs in Gent	5
Vraag om uitleg van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het laattijdig uitbetalen van studietoelagen in het hoger onderwijs	8
Vraag om uitleg van mevrouw Katleen Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over taalgebruik, inhoud en doelstellingen van de publicaties Klasse, Maks! en Yeti	10
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het niet-aangewende budget voor vervangingen van korte afwezigheden in het schooljaar 2005-2006	13
Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het rookverbod op speelplaatsen	15
Vraag om uitleg van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitkering van zitpenningen aan gemeenteraadsleden die een doctoraatsbeurs genieten	16

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de experimenten modularisering in BSO en BuSO

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, op 26 oktober 2006 stelde ik u al een vraag om uitleg over de experimenten modularisering in het BSO en BuSo. Aansluitend hierop heb ik via een schriftelijke vraag de cijfers opgevraagd van het aantal leerlingen dat ingeschreven is in het experimenteel modulair onderwijs. In uw antwoord op de vraag om uitleg had u immers laten verstaan dat u de verlenging van de experimenten wel overwoog, maar dat u daar nog niet het definitieve laatste woord over wilde uitspreken.

Uit de cijfers blijkt dat op 1 januari 2006 in totaal 8689 regelmatige leerlingen ingeschreven waren in het experimenteel modulair onderwijs. De voorlopige telling van dit schooljaar geeft 9166 leerlingen aan. Het gaat dus om een vrij aanzienlijke groep leerlingen.

In uw antwoord op de vraag om uitleg stelde u dat het handig zou zijn om het einde van de experimenten te laten aansluiten bij de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs, waarmee van start wordt gegaan medio 2008. Onderwijsdecreet XVI zou u de financiële mogelijkheden daartoe bieden.

Naar aanleiding van deze nieuwe gegevens, had ik graag een antwoord op volgende vragen. Hebt u al een beslissing genomen over het al dan niet verlengen van deze experimenten? Zullen de betrokken leerlingen tijdig op de hoogte gebracht worden van deze beslissing zodat ze duidelijkheid krijgen over de toekomst van hun opleiding binnen een modulaire structuur? Moeten we problemen verwachten voor leerlingen die terug moeten overschakelen naar lineair onderwijs? Zo ja, wordt er in overgangsmaatregelen en begeleiding vanuit de scholen voorzien?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, is er aan de eventuele beslissing een evaluatie voorafgegaan? Wat waren de resultaten daarvan? Zijn de opmerkingen vanuit de instellingen mee opgenomen in die evaluatie? In welke onderwijs-

structuren denkt u dat het haalbaar is om dat systeem toe te passen, en in welke niet?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Martens, uw vraag draait deels om mijn oordeel ten gronde. De vraag in welk soort van onderwijsstructuren dat systeem kan passen en rendabel zijn, zal ik nog niet beantwoorden want daar moeten we nu net goed over nadenken. We moeten dat doen aan de hand van een grondige discussie over het beschikbare evaluatiemateriaal. Er is wetenschappelijk onderzoek gebeurd over modularisering en er is een evaluatie lopende in de DBO van mijn departement. We bekijken het grondig. Ik ben op dit ogenblik niet in staat om te zeggen in welke richting ik een beslissing ga nemen op basis van dat materiaal.

Ik heb de principiële beslissing genomen om het experiment modularisering, dat normaliter afloopt op 31 augustus 2007, met het schooljaar 2007-2008 te verlengen. Ik heb er tevens voor gepleit om de definitieve beslissing ter zake over te laten aan het Vlaams Parlement. De maatregel in kwestie en de bijhorende modaliteiten zijn dan ook opgenomen in het voorontwerp van onderwijsdecreet XVII waarvan de advies- en goedkeuringsprocedure momenteel aan de gang is. Ik heb er het volste vertrouwen in dat, in het belang van zowel onderwijsverstrekkers als leerlingen, de decreetgever met de verlenging voor een schooljaar akkoord zal gaan.

Op 20 december 2006 werd aan de directies van alle scholen die tot het experiment zijn toegetreden, door mijn administratie een dienstbrief verstuurd waarin de verlenging wordt aangekondigd. Deze tijdige mededeling moet het mogelijk maken enerzijds het komende schooljaar in alle sereniteit voor te bereiden, en anderzijds leerlingen en ouders correct te informeren.

Reeds tijdens de looptijd van het experiment doen zich gevallen voor van leerlingen die om een of andere reden, al dan niet gepaard gaand met schoolverandering, uit het experiment stappen. De integratie in het lineaire onderwijssysteem wordt dan overgelaten aan de expertise van de toelatingsklassenraad. Ik wil nu niet vooruitlopen op het tijdstip waarin het experiment stopt. De beslissing of en, in bevestigend geval, waar en onder welke vorm modulair onderwijs in een organieke regeling wordt omgezet, moet nog worden genomen. De grote impact van een dergelijke beslissing

is precies de reden om het experiment met een jaar te verlengen en zodoende meer tijdruimte te creëren. Hoe dan ook zal er over worden gewaakt, desnoods via overgangsiniciatieven, dat de studieloopbaan van de leerlingen onder geen beding in het gedrang komt.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Ik dank u voor uw toelichting, mijnheer de minister. Er is een antwoord gegeven op bijna al mijn vragen. Ik wist niet dat de toelatingsklassenraad van de nieuwe richting daarover ging. Die zal met kennis van zaken over de inhoud van de modules die doorlopen zijn, oordelen of de leerling het lineair systeem kan volgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de drempel die het bestuurstaalwetexamen ingericht door Selor vormt bij het vinden van een job door anderstaligen in de openbare diensten en in het onderwijs

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil het hebben over de drempel die het bestuurstaalwetexamen, ingericht door Selor, vormt bij het vinden van een job door anderstaligen in de openbare diensten en in het onderwijs. Ik heb die vraag gesteld met in het achterhoofd het regeerakkoord 'Vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen'. Daar staan immers enkele zaken in die belangrijk zijn voor het kader waarin ik deze vraag stel, met name het streven naar meer diversiteit en het inburgeringsbeleid. Ik wilde de vraag ook aan een aantal andere ministers stellen, onder meer aan minister Keulen. De vraag werd echter geweigerd door de commissievoorzitter. Aan minister Bourgeois heb ik de vraag wel kunnen stellen. Bij u, mijnheer de minister, vang ik twee vliegen in één klap, omdat u minister van Werk en van Onderwijs bent.

De Huizen van het Nederlands willen, in samenwerking met de aanbodverstrekkers NT2, de kennis van het Nederlands bij anderstaligen verhogen. Veel anderstaligen willen Nederlands leren om hun kans op een job te verbeteren. Toch merken zij dat deze zoektocht soms gefnuikt wordt door onverwachte drempels, meer bepaald de stroeve regels om hun kennis van het Nederlands te bewijzen bij het solliciteren naar een baan bij de overheid of in het onderwijs.

De gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen inzake bestuurszaken stellen dat enkel de federale dienst Selor de bestuurstaalwetexamens kan organiseren. Aan de andere kant heeft Vlaanderen ondertussen een kwaliteitsvol onderwijs Nederlands voor andersstaligen uitgebouwd, maar de certificaten van deze aanbodverstrekkers Nederlands worden nog altijd niet aanvaard bij aanwerving door de overheid. Dat is de kern van het probleem. Overigens is het voor de cursisten niet altijd duidelijk wat ze precies moeten kennen voor het examen bij Selor. Ook blijkt het examen door de aard ervan soms een onoverkomelijke hinderpaal bij een eventuele aanwerving.

Ik heb in de schriftelijke versie van mijn vraag uitspraken van het Europees Hof van Justitie aangehaald. Mijnheer de minister, u mag daar uiteraard op antwoorden, maar ik heb dat antwoord ook al gekregen van minister Bourgeois. Als dat antwoord echter niet helemaal klopt volgens uw inzichten, dan had ik dat graag vernomen.

Hoewel de taalwetgeving inzake bestuurszaken in principe een Vlaamse bevoegdheid is, bepaalt artikel 2 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken – kortweg SWT – dat enkel Selor bevoegd is voor het uitreiken van bewijzen met betrekking tot taalkennis. Aangezien Selor een federale overheidsdienst is, blijft het een federale bevoegdheid om het KB van 1966 aan te passen. Dat KB is trouwens ondertussen een aantal keren veranderd. Minister Bourgeois antwoordde me dat voor aanwervingen van niveau D en E helemaal geen examens worden afgelegd bij Selor. Na zijn antwoord heb ik contact opgenomen met Taalwetwijzer die behoort tot de diensten voor het algemeen regeringsbeleid en die spreekt dat tegen. Die zegt dat er wel degelijk een examen plaatsheeft, zij het niet in de traditionele vorm. Ook zouden nogal wat gemeentebesturen taalwetexamens op eigen houtje organiseren en afnemen.

Ik weet wel dat we mogen veronderstellen dat mensen die in een overheidsdienst werken kennis hebben van het Nederlands. Mij gaat het vooral om mensen die al niet veel kansen hebben op de arbeidsmarkt, zeker ongeschoolde arbeidskrachten die uit het buitenland komen. Volgens mij volstaat de opleiding die ze hebben genoten in het kader van NT2 en is die voldoende voor een zekere basis van het Nederlands, waardoor ze met collega's kunnen communiceren. Om de tewerkstelling van allochtonen bij de overheid te doen stijgen tot de onlangs vooropgestelde 4 percent, lijkt het me noodzakelijk om dit soort onduidelijkheid op korte termijn weg te nemen.

Mijnheer de minister, kan Vlaanderen het monopolie van Selor opheffen door een aanpassing van artikel 2 van SWT? Bent u van plan de NT2-certificaten, naast dat van Selor, als evenwaardig bewijs van taalkennis te

erkennen voor een job bij de overheid? Zo ja, welke stappen gaat u daarvoor nemen en welke timing houdt u daarbij voor ogen? Zo neen, waarom niet?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de heer Roegiers brengt twee zaken samen die niet noodzakelijk iets met elkaar te maken hebben. Ten eerste is Selor nog altijd bevoegd om taalexamens af te nemen voor sollicitaties bij de Vlaamse overheid. Men kan uiteraard betreuren dat de federale overheid bevoegd is voor taalexamens voor jobs bij de Vlaamse overheid. Ten tweede betreurt de heer Roegiers dat de certificaten die worden uitgereikt door de aanbodverstrekkers NT2 niet gelden als bewijs voor voldoende kennis van de taal, omdat – en dat lees ik tussen de lijnen van zijn vraag om uitleg – Selor te streng is.

Ik volg de heer Roegiers wanneer hij aankaart dat die examens federaal zijn. Ik volg hem echter niet bij zijn voorstel om de NT2-certificaten als evenwaardig te beschouwen. Voldoen die certificaten aan de strenge eisen die Selor oplegt? Welk niveau van taalkennis is vereist om bij de Vlaamse overheid een job te krijgen? Dat zijn de initiële vragen. Uiteraard verschilt dat per job: iemand die bij de groendienst werkt, moet niet dezelfde taalkwalificaties hebben als iemand met een onthaalfunctie.

De heer Roegiers pleit ervoor om het bij de NT2-certificaten te houden omdat dat veel gemakkelijker is. Voor mensen met zo'n certificaat, dat toch voldoende taalkennis garandeert, kan het toch niet zo moeilijk zijn om bij Selor te slagen, redeneert hij. Als echter blijkt dat men niet slaagt bij Selor, is er misschien een probleem met de wijze waarop men NT2-certificaten kan verkrijgen. Dat is ook begrijpelijk. NT2 is niet noodzakelijk bedoeld om taalkennis over te dragen die meteen voldoet aan de taalvereisten van de Vlaamse overheid.

Mijnheer Roegiers, ik lees tussen de lijnen dat u Selor te streng vindt. U wilt dat de NT2-certificaten een voldoende bewijs van taalkennis zijn om een job bij de Vlaamse overheid te krijgen. We moeten daarmee oppassen. Laten we zelf de normen vastleggen en niet meer met Selor werken, maar met een eigen Vlaamse overheidsdienst. Op dat vlak ben ik het met u eens, want als we dat niet doen en een pleidooi houden over hoe moeilijk anderstaligen het toch wel hebben, gaan we in Vlaanderen Brusselse toestanden creëren. In Brussel blijkt bijvoorbeeld dat er bij de politie nog maar 15 procent van het korps voldoet aan de wettelijk vereiste taalkennis. We willen in Vlaanderen toch niet dezelfde logica volgen en de lat wat lager leggen voor anderstaligen zodat ze gemakkelijker een job bij de Vlaamse overheid kunnen krijgen? Als we dat doen, importeren we Brusselse toestanden in Vlaanderen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, artikel 30 van de Grondwet stelt dat in België het gebruik van de gesproken talen vrij is. Alleen door de wet kan het worden geregeld en dit alleen voor handelingen van het openbare gezag en voor gerechtszaken. Het taalgebruik onder particulieren is derhalve vrij. De vraag is wat er wordt verstaan onder 'handelingen van het openbare gezag'. Artikel 129, paragraaf 1, van de Grondwet stelt dat de parlementen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, bij uitsluiting van de federale wetgever, elk voor zich, bij decreet, het gebruik van de talen regelen voor de bestuurszaken, het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen, én de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

Artikel 129, paragraaf 2, van de Grondwet beperkt evenwel deze bevoegdheden van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap door te stellen dat deze decreten kracht van wet hebben, respectievelijk in het Nederlandse taalgebied, dan wel in het Franse taalgebied, uitgezonderd wat de gemeenten betreft of groepen van gemeenten palend aan een ander taalgebied en waar de wet het gebruik van een andere taal dan die van het gebied waarin zij gelegen zijn, voorschrijft of toelaat, in concreto de rand- en taalgrensgemeenten. Voor deze gemeenten kan voor het gebruik van de talen in de in paragraaf 1 bedoelde aangelegenheden, geen verandering worden gebracht dan bij een federale wet aangenomen met een bijzondere meerderheid. Uitgezonderd zijn ook de diensten waarvan de werkkring verder reikt dan het taalgebied waarin ze gevestigd zijn, en de door de wet aangewezen federale en internationale instellingen waarvan de werking gemeen is aan meer dan één gemeenschap.

Merken we op dat de Grondwet het gebruik van de talen in Brussel voorbehoudt aan de federale wetgever, zij het met gewone meerderheid. Voor het gebruik van de talen inzake bestuurszaken gelden nog steeds de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966, de bestuurstaalwet genoemd. Artikel 1 van deze wet bepaalt het toepassingsgebied, dat onder meer de openbare diensten van de staat, gewesten en gemeenschappen, provincies, gemeenten, de rechterlijke macht en de schooloverheden omvat.

Inzake onderwijs geldt de wet van 30 juli 1963, aangevuld met het nog niet gecoördineerde gedeelte van de wet van 2 augustus 1963 dat betrekking heeft op de onderwijstaal in de Vlaamse randgemeenten met faciliteiten. Overeenkomstig artikel 38, paragraaf 1, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken kan niemand tot een ambt of betrekking bij de Vlaamse overheid benoemd of bevorderd worden indien hij of zij de Nederlandse taal niet kent.

Concreet betekent dit dat de kandidaat enkel tot het examen voor een openbare dienst wordt toegelaten voor zover uit de vereiste diploma's of studiegetuigschriften blijkt dat betrokkene zijn of haar onderwijs in het Nederlands heeft genoten. Bij ontstentenis van een dergelijk diploma of getuigschrift moet de taalkennis vooraf door een examen worden bewezen.

Volgens artikel 53 van voormelde gecoördineerde wetten is alleen de federale overheidsdienst Selor de bevoegde instantie voor het afnemen van dergelijke examens en het uitreiken van de bewijzen omtrent de vereiste taalkennis. Uiteraard dateert deze regeling van voor de staatshervorming van 1988, waaruit de hierboven vermelde bevoegdheidstoekenning aan de Vlaamse en Franse gemeenschappen is voortgekomen. Evenwel hebben wat de bestuurstaalwet betreft, noch de Vlaamse, noch de Franse Gemeenschap gebruik gemaakt van de hun door de Grondwet toegekende bevoegdheden.

Het is juist dat het Arbitragehof op 3 mei 2006 een uitspraak heeft gedaan over de taalvereisten die gelden voor onderwijzende personeelsleden van de Franstalige gemeentescholen in de faciliteitengemeenten van de Vlaamse Rand. Het hof bevestigt dat zowel de bestuurstaalwet als de onderwijstaalwet van kracht zijn. De bestuurstaalwet om te bepalen in welke taal de administratieve verrichtingen dienen te gebeuren, de onderwijstaalwet om te bepalen in welke taal het onderwijs gegeven moet worden. Aan de andere kant stelde het hof dat artikel 53 van de bestuurstaalwet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel, doordat het niet toestaat dat personen die op basis van de onderwijstaalwet bij een onderwijstaalwetexamencommissie van de Vlaamse Gemeenschap het bewijs hebben geleverd van de grondige kennis van de verplichte tweede taal Nederlands, worden vrijgesteld van het door Selor georganiseerde examen. De Raad van State deed evenwel nog geen uitspraak over de bodemgeschillen, waarop ik wacht om in overleg met de minister voor Binnenlands Bestuur tot een oplossing te komen.

Bij de studie van deze kwestie is daarenboven een bevoegdheidsproblematiek aan het licht gekomen. Aangezien – zeker voor het onderwijs – de beperkingen op de bevoegdheden toegekend door de Grondwet restrictief geïnterpreteerd dienen te worden, kan een onderscheid gemaakt worden tussen enerzijds het taalgebruik waarbij hoe dan ook de in artikel 129, paragraaf 2, van de Grondwet ingeschreven beperkingen gelden en anderzijds het toetsen van de taalkennis dat volledig toekomt aan de gemeenschappen. Het Arbitragehof verwijst naar de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap en erkent dat het toetsen van de taalkennis inzake onderwijs, ook wat betreft personeelsleden uit de rand- en taalgrensgemeenten en Brussel, behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. De Franse Gemeen-

schap heeft overigens in 2006 een decreet over de onderwijstaalexamen uitgevaardigd.

Voor Onderwijs is het arrest van het Arbitragehof wellicht al een reden om de regelgeving te herzien eenmaal de Raad van State zich uitgesproken heeft in de grondgedingen en om personen die het onderwijstaalexamen Nederlands met succes hebben afgelegd, vrij te stellen van het bestuurstaalexamen. Ik wil er in dat verband wel op wijzen dat het niet zeker is dat het aanpassen van die regeling een onderwijsbevoegdheid is in de zin van de Grondwet, dan wel een bestuurlijke aangelegenheid. Het antwoord op deze vraag heeft grote gevolgen voor de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. In het ene geval kan de Vlaamse Gemeenschap de hierboven vermelde toekenning van de bevoegdheid aan Selor enkel voor het Nederlandstalige grondgebied zonder de rand- en taalgrensgemeenten en zonder Brussel, wijzigen. In het andere geval is de Vlaamse Gemeenschap ook bevoegd voor de rand- en taalgrensgemeenten en Brussel. Aangezien het logisch is voor het ganse Vlaamse onderwijsveld éénzelfde regeling te treffen, moet in het ene geval samen met de federale regelgever opgetreden worden, in het andere geval kan de Vlaamse Gemeenschap volledig zelfstandig optreden. Alleen indien men aanneemt dat de bestuurstaalregeling in het onderwijs een onderwijsaangelegenheid is, kan ik formeel het initiatief nemen om deze regeling zelfstandig, zonder overleg met de federale regelgever, aan te passen.

Ik heb de bedoeling de wetgeving rond de organisatie van de onderwijstaalexamen, waarover geen discussie bestaat wat de bevoegdheidsverdeling betreft – ze zijn een bevoegdheid van de gemeenschappen – te wijzigen. In het kader daarvan zal worden onderzocht in welke mate de bestaande taalcursussen Nederlands die binnen het voltijds secundair onderwijs, het volwassenonderwijs en het hoger onderwijs, inclusief universitaire taalopleidingen, georganiseerd worden, met het door de taalwetgeving onderwijs vereiste beheersingsniveau gelijkgesteld kunnen worden. Aangezien dergelijk onderzoek tijd vergt en de wijziging van de taalwetgeving niet tot dat item beperkt is, wens ik nog geen precieze timing voorop te stellen. De momenteel in de taalwetgeving gehanteerde kennisniveaus moeten bij een dergelijke ingreep passen in het Europees referentiekader voor talen. Dit is een voorafgaande voorwaarde om 'eerder verworven competenties' en 'eerder verworven kwalificaties' in te schakelen in de voorwaarden om tot het lerarenberoep te worden toegelaten. Uiteraard kunnen NT2-certificaten, getuigschriften van universitaire talencentra en dergelijke op dat moment ook ingepast worden.

Uiteraard wijzigt een dergelijke hervorming van het onderwijstaalwetexamen de inrichting van het bestuurstaalwetexamen, dat nu ingericht wordt door

Selor, niet. Slechts indien uit de bevoegdheidsverdelende discussie zou blijken dat het gebruik van de taal enerzijds en het toetsen van de taalkennis anderzijds conceptueel onderscheiden kunnen worden, zou een zelfstandig Vlaams initiatief mogelijk zijn. Anders dienen we samen, met de federale overheid naar een oplossing te zoeken.

De heer Jan Roegiers: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik zou het ook graag schriftelijk krijgen want u verwijst naar wetten die ik graag zou nalezen. Ik vond uw antwoord hoopgevend. Ik heb begrepen dat u bereid bent om initiatieven te nemen binnen de mogelijkheden die u hebt. Ik begrijp dat u er niet onmiddellijk een tijdspad kan opkleven maar ik neem kennis van uw bereidheid.

De heer Marginet heeft hier hetzelfde antwoord afgelezen dat de heer Van Hauthem in de vorige commissie heeft gegeven. Het is gemakkelijk om op die manier in een commissie een tussenkomst te houden. We verschillen grondig van mening en het komt wezenlijk op het volgende neer: ik wil mensen, ook al komen ze van een ander land of zijn ze van allochtone afkomst, kansen geven en u zult alles doen om hen elke kans te ontnemen. Daar stopt elke discussie want uw enige betrachting is om ze zoveel mogelijk uit te sluiten.

De heer Werner Marginet: Ik ben blij dat we van mening verschillen. Het was ook dezelfde vraag, maar onze standpunten blijven natuurlijk ook net dezelfde. Ik had er geen enkel probleem mee om de tekst van de heer Van Hauthem dan ook te gebruiken.

Ik heb nog een extra vraag voor de minister. Houdt u vast aan Selor of durft u te pleiten voor een eigen Vlaamse instantie?

De voorzitter: Ik dacht dat de minister dat net gezegd heeft. Ik denk dat u even niet genoeg aandacht had.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de sluiting van de afdeling Textiel in het hoger onderwijs in Gent

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, geachte collega's, ik kom uit een textielregio, vandaar mijn interesse voor textiel en textielonderwijs. In Gent staat de enige Belgische hogeschool met bacheloropleiding en

masteropleiding Textiel. Het aantal studenten is er de laatste jaren dramatisch gezakt. In het begin van de jaren '90 waren er nog een 200-tal studenten Textiel op ingenieurs- en graduaatsniveau. Het academiejaar is geëindigd met 3 studenten en nu zou er zelfs niemand gestart zijn in het eerste jaar.

Dat is alarmerend ook al evolueert de textielsector naar een hightechsector. Er zijn enorm veel vacatures en toch vinden steeds minder jongeren de weg naar het textielonderwijs. Dat zal het voortbestaan van deze unieke studierichting hypothekeren. Alle mogelijke instanties hebben ongelooflijke inspanningen gedaan om dit onderwijs te promoten door opendeurdagen, evenementen enzovoort. Toch blijven de inschrijvingen uit.

Textiel wordt steeds meer gekoppeld aan biotechnologie, aan nanotechnologie, aan chemie. De grens tussen textielmaterialen en kunststoffen wordt in een aantal nichesectoren steeds kleiner. Dan heb ik het nog niet over technisch textiel, geotextiel, agrotexiel en medisch textiel. Wat dat betreft, behoren de Zuid-West-Vlaamse bedrijven tot de wereldtop. We moeten dus blijven zoeken naar jonge dynamische mensen. De nood aan jongeren die meedenken in deze proces- en productie-innovatie wordt steeds aanzienlijker. Er is echter een omgekeerde beweging: de instroom wordt met de dag kleiner.

Er is nu een specifieke hogere textielopleiding. Volgens de sector en de sociale partners is er nood aan een sterk hoger textielonderwijs en aan onderzoek ter zake. Ik wil de band tussen die twee benadrukken. In dezelfde school is er een bijzonder belangrijke onderzoekscomponent. In 1997 is die opgestart door de vakgroep Textiel. Die component telt een twaalfstal medewerkers, die een enorme knowhow hebben opgebouwd over verscheidene elementen. Het centrum voert een beleid inzake onderzoek en dienstverlening dat zich concentreert op de academisering, de kwaliteitszorg, de valorisatie, de technologietransfer en het stimuleren van de onderzoeksattitude bij textielstudenten. Dat is natuurlijk mijn punt: dat laatste is een van de speerpunten, maar er zijn geen studenten meer. Dan is er een probleem en kan misschien zelfs de vraag worden gesteld hoe in de toekomst dit onderzoekscentrum gehandhaafd kan blijven, hoewel het beleid van deze Vlaamse Regering erop gericht is zoveel mogelijk clusters te maken tussen onderzoekscentra, onderwijs en industrie. Als echter een van die componenten verdwijnt, hebben we waarschijnlijk toch wel een probleem.

Mijnheer de minister, er bestaan geruchten dat deze afdeling zou worden gesloten. Ik heb weliswaar begrip voor de inrichtende macht. Dat is wellicht ook wel haar bevoegdheid, maar op basis van welke criteria zou die sluiting er komen? Is dat het aantal studenten, of spelen andere elementen een rol?

Het is niet onbelangrijk dat er op dit niveau in Vlaanderen toch nog iets zou bestaan. Kan de overheid hier geen beschermde afdeling van maken? Dat is misschien sterk uitgedrukt, maar als deze afdeling wegvalt, zie ik op middellange termijn wel een probleem rijzen wat de doorstroming betreft van het middelbaar textielonderwijs en andere middelbare richtingen naar dat hoger textielonderwijs. Hoe zal dat verlopen? Hoe zal men zich daarop voorbereiden, ook binnen de sector? Er is een band met onderzoek. Als zou worden overgegaan tot het sluiten van deze afdeling, komt dat onderzoek dan ook onder druk? Behoort dat ook louter tot de bevoegdheid van de hogeschool zelf?

Dat waren mijn vragen, gesteld vanuit mijn diepe bezorgdheid voor de textielregio Kortrijk.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik wil me graag aansluiten bij het betoog van de heer Decaluwe. Ik heb het voorrecht gehad een Voka-stage te lopen bij Van de Velde in Wetteren, een bedrijf dat lingerie maakt.

Wat me het meest is bijgebleven en wat ik een van de belangrijkste conclusies vond van die stage, is dat de belangrijkste factor die ervoor zou kunnen zorgen dat het bedrijf weg zou trekken uit Vlaanderen, naar andere landen waar die stukjes textiel kunnen worden geassembleerd – want dat is wat bij Van de Velde gebeurt – het ontbreken van hoger geschoolde krachten is. Het zijn dus niet de loonkosten, maar het gebrek aan mensen die dat kunnen. Met een kleine chauvinistische overdrijving kan ik stellen dat Marie Jo een wereldvermaard merk is. Wat men daar fabriceert, is inderdaad van een hoge kwaliteit. Het zou uiteraard jammer zijn, mochten dergelijke bedrijven Vlaanderen verlaten, precies omdat er geen mensen meer worden gevonden. Ik sluit me aan bij het pleidooi van de heer Decaluwe dat we, binnen het wettelijke kader en de mogelijkheden waarover we beschikken, alle inspanningen zouden doen om een dergelijke afdeling aan de hogeschool open te houden, al was het maar om een aantal jaren te overbruggen, in de hoop dat een aantal mensen de weg naar die afdeling zouden vinden.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Een commissie van het Vlaams Parlement heeft het bedrijf Van de Velde al eens bezocht voor een debat. Ik herinner me dat deze problematiek toen aan bod is gekomen. Daarbij werd vooral verwezen naar het secundair onderwijs: de richting snit en naad is aan het verdwijnen. Er is daar heel weinig instroom, hoewel het bedrijf ook naaisters nodig heeft.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Ik wil het hebben over de ruimere problematiek. De bezorgdheid met betrekking tot

het textielonderwijs is terecht. Dit geldt echter ook voor andere studierichtingen, zoals de opleiding tot industrieel ingenieur elektriciteit. Iedereen volgt elektromechanica, maar de gewone elektriciteitsrichting wordt nog maar in één hogeschool aangeboden, namelijk in de Hogeschool Antwerpen, en heeft een beperkt aantal studenten.

In het licht van de nieuwe financiering van het hoger onderwijs moet de overheid er rekening mee houden dat bepaalde studierichtingen misschien niet zo populair zijn, maar wel essentieel voor onze economie. Misschien moeten we er op een of andere wijze voor zorgen dat deze bedreigde, maar essentiële opleidingen in het hoger onderwijs in stand worden gehouden. Het voorbeeld van textiel is momenteel het meest schrijnende, maar ook andere opleidingen komen onder druk te staan, omdat studenten niet zo gemakkelijk kiezen voor gewone, zuivere richtingen als elektriciteit, maar veel gemakkelijker voor elektronica of elektromechanica.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Aansluitend bij wat mevrouw Poleyn zei, wil ik erop wijzen dat dit probleem eigenlijk begint bij het secundair onderwijs. De afdelingen in kwestie zijn er zo goed als onbestaande geworden, zodat er eigenlijk geen doorstroming is.

Het tweede probleem is dat het afzonderlijk bestaan van een textielhogeschool, gezien de huidige bezetting, onmogelijk wordt. Dit kan wel opnieuw worden ingericht als een complementaire afdeling bij een andere, bestaande afdeling binnen de hogeschool. Ik wil echter een lans breken voor de autonomie van de hogeschool. Die zal zelf immers moeten instaan voor de hele financiering. Tenzij er sprake is van bijkomende financiering om de redenen die de heer Decaluwe aanhaalt, zullen we de hogeschool zelf haar gang moeten laten gaan. Ik wil erop wijzen dat er nog een masteropleiding textiel blijft bestaan, naast de bacheloropleiding, die zou verdwijnen. Ik zeg dat ook vanuit mijn bekommernis als Gentenaar. Textiel is immers niet het monopolie van Zuid-West-Vlaanderen. Historisch is die sector gegroeid in Gent.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, zoals net werd gezegd, is de organisatie van het opleidingsaanbod natuurlijk de verantwoordelijkheid van de universiteiten en de hogescholen zelf. Dat belet ons echter niet bezorgd te zijn over die evolutie, zonder dat ik er een pasklare oplossing voor heb. Daar dit de verantwoordelijkheid is van de instelling zelf, zijn er voor het stopzetten van een opleiding geen decretaal voorgeschreven criteria of procedures. De Hogeschool Gent heeft de beslissing tot stopzetting van de professioneel gerichte bacheloropleiding in de textieltechno-

logie genomen op basis van het gegeven dat het aantal studenten in deze opleiding al meerdere jaren onleefbaar klein is. In het voorbije academiejaar waren voor het geheel van de opleiding slechts elf studenten ingeschreven, van wie drie generatiestudenten.

Pogingen om samen met de textielsector de aantrekkingskracht van de opleiding op toekomstige studenten te verhogen, hebben tot nu toe weinig resultaat gehad. In het jaar 2000 al ondertekende de hogeschool naar aanleiding van de aanhoudende daling van het aantal studenten een convenant met de textielfederatie Febeltex. Om het voortbestaan van de opleiding textiel te kunnen waarborgen, leverde Febeltex gedurende drie jaar een financiële bijdrage, bovenop de gewone werkingsuitkering die de opleiding genereerde. Met de Universiteit Gent sloot de hogeschool een overeenkomst voor de uitwisseling van expertise, om de kwaliteit van de opleiding te garanderen. Beide overeenkomsten werden stopgezet in 2003. Zoals de cijfers aantonen, zag de opleiding desondanks immers nooit een toename van studenten.

Toch wil de Hogeschool Gent blijven onderzoeken hoe zij in een gepast aanbod van opleiding en vorming kan voorzien. Een van de denkpijlers die voorligt, is de organisatie van een gespecialiseerde, postgraduate opleiding voor de houders van een diploma van professionele bachelor in het studiegebied van de industriële wetenschappen en technologie. Een andere mogelijkheid is de organisatie van kortlopende opleidingen als vervolgtraject op het secundair onderwijs. De hogeschool voert daarover overleg met het sectoraal opleidingscentrum voor bedienden van de textielsector, namelijk Cobot-Bedienden. De Hogeschool Gent behoudt overigens haar master in de textieltechnologie binnen de opleiding tot industrieel ingenieur. Het behoud van de masteropleiding laat ook de wisselwerking tussen onderwijs en onderzoek voortbestaan, zodat de wetenschappelijke expertise behouden blijft en de investeringen in infrastructuur verder gevaloriseerd kunnen worden.

U vroeg in welke mate men van deze afdeling een beschermde afdeling kan maken. Ik deel sterk uw bezorgdheid en ik vind dit een vrij fundamenteel probleem. De mensen van Febeltex hebben me daar een tweetal jaar geleden ook al over gesproken. De paradox is dat we van die sector denken dat hij geen mensen meer nodig heeft, maar dat is wel het geval en hij vond die niet. Het heeft weinig zin om een opleiding die nauwelijks of geen studenten aantrekt toch in leven te houden. De hogeschool zoekt terecht andere wegen voor de organisatie van specifieke opleidingen in de textieltechnologie. Zij doet dit ook terecht in samenwerking met de sector. Die heeft immers een goed beeld van de vraag naar afgestudeerden en van de precieze opleidingsnoden.

Doorstroming is er op dit ogenblik jammer genoeg nauwelijks. Het textielonderwijs in het secundair onderwijs

is van beperkte omvang. Met enkel opleidingen in Kortrijk en in Waregem, kan de doorstroming sowieso al niet groot zijn. Er is dus blijkbaar ook geen algemene nood bij die leerlingen om naar het hogere textielonderwijs door te stromen. Wie dat toch wenst, kan dat via de academische opleiding uiteraard wel blijven doen. Misschien zullen de alternatieve sporen die men onderzoekt, uiteindelijk aantrekkelijker blijken dan de klassieke opleiding.

Ik zal u via het secretariaat een bijlage overmaken met een tabel van het aantal studenten.

De voorzitter: Mijnheer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord en voor uw bekommernis, die er ook bij de andere leden van de commissie is.

Ik heb vanzelfsprekend een enorm respect voor de autonomie van de scholen. Ik vind echter, als iemand die absoluut geen specialist in onderwijs is, dat de overheid een verantwoordelijkheid draagt. Het gaat over een sector met een enorme toegevoegde waarde. Ik begrijp de instelling dat we niet moeten investeren in een richting die nog nauwelijks leerlingen heeft. Ik heb er begrip voor dat men de middelen op een efficiënte manier elders wil besteden. We moeten zoeken naar een manier waarop de overheid haar verantwoordelijkheid kan nemen, naast de sector zelf. Febeltex heeft 7,5 miljoen euro op tafel gelegd, een indrukwekkend bedrag, voor 3 academiejaren. Die investering werd stopgezet en daar heb ik ook begrip voor.

Hoe kan de overheid haar verantwoordelijkheid nemen binnen alle parameters die we kennen om deze toegevoegde waarde in Vlaanderen te behouden en niet kwijt te spelen aan andere sectoren? Hiervoor moet de overheid op middellange termijn oplossingen aanbrengen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik deel de bekommernis, maar ik denk dat de oplossing niet ligt in de instandhouding van een richting die geen leerlingen aantrekt. We moeten veeleer de boodschap geven aan de publieke opinie dat ondanks de delokalisatie van de productie naar andere landen, niet alles verhuist en dat hier nog tewerkstelling blijft bestaan. Dat is een verantwoordelijkheid van de overheid en van de sector zelf. Er ligt in de communicatie een flinke uitdaging.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: De aantrekkelijkheid van de richting zou moeten verhogen door haar te koppelen aan een andere parallelle richting, ik denk aan modeontwerp.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Er is een fundamenteel probleem dat te maken heeft met het beeld van jonge mensen over de belangrijkheid van bepaalde beroepen en daarmee samenhangende richtingen. We stellen niet alleen in de textielsector vast dat men zich soms grondig vergist, ofwel de jongere zelf, ofwel degenen die advies geven. Die vergissing wordt niet gemaakt op de leeftijd tussen 16 en 18 jaar maar kan al vroeger optreden omdat men bijvoorbeeld niet ziet dat een kind technologisch talent heeft, verkeerd wordt georiënteerd en niet gemotiveerd is om reeds in het secundair onderwijs in een technologische richting te studeren.

We proberen een leerlijntechnologie te ontwikkelen. Dat verhaal start in het basisonderwijs, waar men talenten van kinderen ziet, ook technologische, en die aanmoedigt. We gaan ook proberen de studiekeuzebegeleiding hoger op de agenda te krijgen. Dat zijn twee onderwerpen voor de competentieagenda die we ontwikkelen met de sociale partners en het onderwijs. Wat textiel in het bijzonder betreft, denk ik dat onderwijs een goed overleg heeft met het onderwijs. We hebben vruchtbare discussies over onze sectorconvenant. Ik wil de aandacht van mijn mensen op dat probleem vestigen. Ik weet niet of ik de hogeschool moet aanmoedigen want die zal zelf wel gemotiveerd zijn om iets te ondernemen. Ik zal aan mijn medewerkers vragen verder op te volgen wat daar gebeurt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het laattijdig uitbetalen van studietoelagen in het hoger onderwijs

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, anderhalf jaar geleden heeft de commissie voor Onderwijs een bezoek gebracht aan het departement, onder meer aan de dienst Studietoelagen. Toen werd gezegd dat de aanvragen snel behandeld werden en de toelagen snel uitbetaald. Dat was ook de algemene ervaring van de meeste mensen.

Ik was dan ook wat verbaasd toen ik enkele weken geleden werd geconfronteerd met berichten dat er iets mis loopt. In een aantal meer specifieke gevallen is er een vertraging in de uitbetaling van studietoelagen in het hoger onderwijs. Dat heeft blijkbaar te maken met vereenvoudiging en het zogezegd automatisch doorgeven van gegevens van de ene dienst naar de andere alsook met flexibilisering in het onderwijs waarbij er gegevens over studiepunten moeilijk terechtkomen bij de betrokken dienst.

Mijnheer de minister, wat is het probleem precies? Hoe omvangrijk is het? Ik heb in de krant gelezen dat het voor de universiteit van Leuven over 160 gevallen gaat en voor de universiteit van Gent over tientallen gevallen. Hoe groot is de achterstand op dit moment? Wat zijn de belangrijkste oorzaken van die achterstand? Ik ken er al twee, namelijk het doorspelen van gegevens van fiscale aard en het doorspelen van gegevens over de studiepunten. Er zijn misschien nog andere oorzaken.

Heeft men op het moment dat men heeft vastgesteld dat er vertragingen waren, een noodplan opgemaakt om tijdelijk de gevolgen op te vangen, eventueel via de sociale voorzieningen van universiteiten en hogescholen? Heeft men de mensen gewezen op het bestaan van het probleem en op de mogelijke tijdelijke oplossingen in afwachting van de uitbetaling van die studietoelagen? Of heeft men het op zijn beloop gelaten en meent men dat men zich desnoods tot het OCMW moet wenden? Wat zijn de oplossingen die men op korte termijn en voor volgend academiejaar plant?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: In de toekomst zal het aantal studietoelagen alleen maar toenemen. Voorziet u in bijkomende maatregelen om ervoor te zorgen dat die toename administratief binnen een aanvaardbare periode kan worden afgehandeld, of denkt u dat het allemaal niet zo'n vaart zal lopen door de administratieve vereenvoudiging?

Minister Frank Vandenbroucke: Er is in vergelijking met het recente verleden inderdaad een vertraging geweest bij de uitbetaling van studietoelagen, maar deze vertraging houdt geen verband met de administratieve vereenvoudiging, behoudens één specifiek technisch probleem dat is opgelost. De administratieve vereenvoudiging houdt in dat mensen veel minder gegevens zelf moeten aanreiken bij hun studietoelagedossier. Vanaf 2005-2006 werd een nieuw verwerkingsprogramma in gebruik genomen op de afdeling Studietoelagen. Er werden linken gelegd met externe databanken. Hierdoor moest de burger vanaf 2006-2007 veel minder documenten meesturen voor een aanvraag in het hoger onderwijs. Het aanslagbiljet personenbelasting en onroerende voorheffing en een inschrijvingsattest en het resultaat van vorig academiejaar moet men niet meer meesturen met de aanvraag. Vanaf het volgende school- en academiejaar 2007-2008 gelden deze vereenvoudigingen eveneens voor aanvragen in het secundair onderwijs.

Het is inderdaad belangrijk om ons af te vragen of dat werkt. Er is geen probleem met de fiscale gegevens zoals iemand u blijkbaar heeft verteld, mijnheer Tavernier. Er is wel een technisch probleem opgetreden bij vijf hogescholen met betrekking tot de files die

we van de hogescholen krijgen, en dit om volgende reden. Als er in die files een record met een fout zit, dan moet men de hele file terugsturen. Dus is er vertraging voor de hele groep. Er zijn vijf instellingen bij wie dat probleem is opgetreden in het elektronische verkeer met ons. Dat is nu opgelost. We hebben een nieuwe methode voor het omgaan met foute records in een file.

De essentie en het relevante probleem, ook voor de toekomst, heeft te maken met de flexibilisering. Studietoelagen worden pas uitgekeerd wanneer alle gegevens gekend zijn: de inkomsten, het opleidingsprogramma en het aantal studiepunten dat de student volgt. De hoogte van de studietoelage is namelijk afhankelijk van het aantal studiepunten. Als gevolg van de flexibilisering in het hoger onderwijs zijn opleidingsprogramma's van studenten pas later in het academiejaar gekend. Hierdoor daalde het aantal volledige dossiers bij de start van het academiejaar. Later in het academiejaar werden de dossiers vervolledigd, werden de studietoelagedossiers behandeld en werd de student uitbetaald.

De afdeling Studietoelagen heeft geen vertraging opgelopen bij de behandeling van de volledige dossiers waarvan de inschrijvingsgegevens gekend waren. De deadline die opgenomen is in het decreet, werd gehaald. Er werden 34.598 individuele aanvragen voor het hoger onderwijs ingediend vóór 1 november 2006. Daarvan waren 18.652 dossiers volledig. Die werden binnen de 2 maanden behandeld en de kandidaten die in aanmerking kwamen voor een toelage werden ook uitbetaald. Het aantal onvolledige dossiers begin november 2006 bedroeg 15.946.

Er werden tot op heden voor het academiejaar 2006-2007 37.983 gezinsaanvragen ingediend voor het hoger onderwijs. Dit zijn 45.310 individuele aanvraagdossiers. Voor 21.411 individuele dossiers hoger onderwijs werd er een toelage toegekend en uitbetaald. Momenteel bedraagt het aantal onvolledige dossiers voor het hoger onderwijs 10.849 ten opzichte van 45.310 individuele dossiers.

Aangezien de inschrijvingsgegevens in deze periode van het jaar voor de meeste studenten vastliggen, zijn de dossiers van studenten waarvoor de inschrijvingsgegevens ontbraken, ondertussen afgehandeld. Aangezien deze problemen het gevolg zijn van het soepeler vastleggen van het opleidingsprogramma in het kader van flexibilisering, zullen deze problemen het volgende academiejaar opnieuw optreden. Nu al wordt er bij de instellingen de aandacht op gevestigd dat het uitstellen van de beslissing met betrekking tot het opleidingsprogramma per definitie ook een vertraging van de uitkering van de studietoelage met zich meebrengt. Zowel instellingen als studenten dienen blijvend te worden gesensibiliseerd om in het licht van een snelle toekenning van de studietoelage, het keuzeproces met betrek-

king tot het opleidingsprogramma zo kort mogelijk te houden.

Beursgerechtigde studenten kunnen bij de studentenvoorziening van hun hogeschool of universiteit een voorschot op hun studietoelage verkrijgen. Ze moeten dus niet naar het OCMW zoals u stelde. Die mogelijkheden zijn bij de studentenvoorzieningen gekend en worden ook toegelicht aan studenten die vragen hebben over de uitbetaling van hun toelage. Aanpassingen aan de wetgeving of toepassing van de wetgeving om de opleidingsprogramma's vroeger in het academiejaar te kennen, zouden indruisen tegen het principe van flexibilisering. We moeten studenten bewust maken van het feit dat vertragingen in de keuze, vertragingen meebrengt in het dossier. Ik zie daar in de huidige omstandigheden niet echt een kordate oplossing voor, tenzij we terugkeren op de flexibilisering.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Een zekere bewustmaking naar een snelle beslissing omtrent de studiekeuze is belangrijk. Aan de andere kant heb ik weet van een aantal gevallen waarbij de fiscale gegevens niet snel werden doorgestuurd. De vraag is of er geen knipperlicht-instrument kan worden ingebouwd waardoor op een moment dat een dossier onvolledig blijft gedurende een aantal weken, er alerter wordt opgetreden. Bestaat zo iets al?

Minister Frank Vandenbroucke: Wat de fiscale gegevens betreft, klopt het niet dat er vertraging is. Op het moment dat een dossier geregistreerd wordt, start onmiddellijk de bevraging bij het BCIV die alle gegevens dezelfde dag terugzendt. Dat is niet het probleem. Het enige probleem dat zich kan stellen – maar dat is niet oplosbaar, tenzij in januari – betreft mensen die een beroep doen op een vermoedelijk inkomen. Een inkomen dat vermoedelijk is, is maar gekend als het jaar is afgelopen. We kunnen die dossiers dan ook maar beginnen samenstellen in januari, als mensen hun inkomengegevens van een heel jaar hebben. Dat heeft niets te maken met linken naar externe databanken.

U verwijst naar een knipperlichtinstrument. De burger wordt telkenmale verwittigd als dingen onvolledig zijn. Op het ogenblik dat de dossierbehandelaar door het grootste deel van beraden is, worden er hernieuwingen gestuurd en wordt de burger eraan herinnerd dat een aantal dossiers onvolledig is. Men wordt dus regelmatig op de hoogte gebracht van het feit dat er nog gegevens ontbreken om het dossier te kunnen afhandelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Katleen Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over taalgebruik, inhoud en doelstellingen van de publicaties Klasse, Maks! en Yeti

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de bladen Maks! en Yeti zijn modern. Het is kenmerkend voor deze moderne tijd dat men steeds minder vasthoudt aan de waarden in stijl, vorm, inhoud enzovoort. Een stroming vindt zelfs dat men nog meer kaders mag loslaten. Een andere stroming in Vlaanderen – ik denk nog altijd de grootste – vindt dat men net meer moet vasthouden aan de traditionele waarden. Uitgangspunt is dat modern hier dient gelezen te worden als een eufemisme voor ontwaardend. Moeten moderne blaadjes als Maks! en Yeti kunnen? Uiteraard. Maar moet dat als overheidsinitiatief worden gelanceerd? Neen.

De vraag is wat de overheid wil bereiken met het uitgeven van de blaadjes Maks! en Yeti. Spijtig genoeg kan men zich niet van de indruk ontdoen dat de enige ambitie van de redacties is om HUMO's Uitlaat te evenaren. Dat men de lat bedroevend laag legt, vind ik een gemiste kans want de bladen kunnen zoveel meer bieden. Het overkoepelende doel van het onderwijs is aan cultuuroverdracht te doen die moet leiden tot wat van oudsher volksverheffing wordt genoemd. Zoals net gesteld, wordt die verheffing volgens het moderne verlichtingsdenken bereikt door afbraak te doen aan de verondersteld remmende waardehoudende kaders. Bovendien komt het koesteren van culturele eigenheid niet in dat plaatje voor.

Als tegen een leerling "domme koe" wordt gezegd, dan sijpelt dat terecht door tot in dit parlement. Leerkrachten moeten wel kunnen verdragen dat ze in deze blaadjes met een hele resem monsters worden vergeleken. Dat de waardebehoudende stroming in Vlaanderen de grootste is, is voor de redactie dan ook geen reden om deze enige weerklank te geven, integendeel. Het stimuleert hen nog meer om een zelfverklaarde opdracht tot ontvoogding door afbraak fel uit te voeren en van leer te trekken tegen al wat waardebehoudend is, of "zuur" zoals in de bladen wordt gezegd.

Dit tendentiekus schrijven is een vorm van verzuiling in plaats van neutraliteit. Die tendens van Maks! en Yeti uit zich eveneens in het gepropageerde taalgebruik. Taal is stijl. Taal is meer dan communicatie. Taal is ook persoonlijkheid, identiteit en cultuur. Een gebrek aan verzorgde taal is een gebrek aan stijl, cultuur en niveau. Jammer dat taal enkel een middel is om populariteit te winnen bij het selecte doelpubliek. Kortom, Maks! en

Yeti publiceren niet op het niveau dat van een culturaliserende overheidspublicatie in het onderwijs mag worden verwacht. De redacties blijken niet in staat om een bepaald niveau te behalen dat leidt tot de beoogde volksverheffing.

Ik wil het ook even hebben over de publicaties in Klasse. Ook hier kan men vaststellen dat de artikelen en informatie tendentiekus zijn. Veel leerkrachten en ouders nemen aanstoot aan de eenzijdige linkse visie die steeds weer voelbaar aanwezig is en de onderliggende teneur vormt. Klasse wil opiniëren in plaats van informeren. Voor een overheidspublicatie die aan het principe van de neutraliteit gebonden is, kan dit uiteraard niet. Ter illustratie wijs ik op de voorstelling van het boek van de heer Spruyt dat tegen een bepaalde partij ageert, of het bewust verzwijgen van polls die Klasse zelf organiseert en vroegtijdig afsluit en uiteindelijk niet publiceert omdat de waarheid die aan het licht komt, te sterk afwijkt van het verhaal dat men ons wil doen geloven.

Mijnheer de minister, wat zijn de doelstellingen die het ministerie voor ogen heeft met Maks!, Yeti en Klasse en die aan de redacties worden opgelegd? Welke criteria gebruikt het ministerie of de redactie om de inhoud van Maks!, Yeti en Klasse te bepalen in functie van die doelstellingen? Taal in onderwijspublicaties zou best vormend kunnen zijn. Welke verantwoording hebt u of de redactie voor het moderne woordgebruik en zinsconstructies, en dan vooral voor Maks! en Yeti? De inhoud zou neutraal – en waar mogelijk – stichtend moeten zijn. Welke verantwoording hebt u en de redactie voor de eerder opiniërende in plaats van informerende stukken? Hoe frequent wordt er geëvalueerd? Door wie en hoe gebeurt dat? Welke gevolgen worden daaraan gegeven? De journalistenbond geeft zelf aan dat 80 percent van zijn leden sp.a of Groen! georiënteerd is. Zou u dergelijke verhouding binnen de redacties van Maks!, Yeti en Klasse aanvaarden? Is er enige vorm van controle ter garantie van de neutraliteit van de redactie en journalisten?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw de voorzitter, ik zag tijdens de vraag een aantal collega's de wenkbrauwen fronsen. Het zet inderdaad aan tot enige gedachten die ik voorlopig voor mezelf zal houden, mevrouw Martens.

Ik heb het geluk gehad om een bezoek te kunnen brengen aan de redacties van de drie tijdschriften. Ik kan getuigen dat het gaat om een groep enorm gemotiveerde, geëngageerde en vooral onafhankelijke medewerkers. Ik vind het absoluut belangrijk om dat hier gezegd te hebben. De mensen die er werken, proberen in te spelen op nieuwe tendensen in de samenleving. Als

er één plaats is waar je die nieuwe tendensen het eerste opmerkt, er probeert op in te spelen en er anderen probeert rond te vormen, dan is dat in het onderwijs. Dat lijkt me nog niet zo haaks te staan op wat men in die tijdschriften brengt. Mevrouw de voorzitter, ik ben geen lid van deze commissie, maar het lijkt me geen slecht idee om de verantwoordelijken van de redacties uit te nodigen voor een gedachtewisseling.

Ik heb het meest van al problemen met de laatste vraag van mevrouw Martens. Ze insinueert dat de minister zou moeten peilen naar de politieke overtuigingen of lidkaarten van de medewerkers van de redactie. Mij doet dat terugdenken aan de meest donkere bladzijden uit onze geschiedenis waarbij iedereen die tegen ons is, aan de deur wordt gezet.

Deze vraag getuigt van een ongelooflijke minachting voor de mensen die er werken. Ik vind de vraag ondermaats en ik heb plaatsvervangende schaamte.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, bij deze vraag krijg ik heimwee naar het verleden. In het verleden was het logisch dat wie een vraag stelde, die onderbouwde met feitelijkheden en duidelijke voorbeelden en niet met vage algemene begrippen. Bovendien werd tegenspraak zoveel mogelijk vermeden. De degelijkheid van de vraagstelling is hier afwezig. Als dat modernisme is, dan wil ik dat ook niet.

Ik vraag me af hoe men neutraal en stichtend tegelijkertijd kan zijn. In haar vraag zegt mevrouw Martens dat de inhoud neutraal en stichtend moet zijn. Hoe kan dat? Neutraal is het sec weergeven van feiten. Stichtend er-vaar ik als het proberen overbrengen van waarden, als het proberen inzichtvormend te zijn. Eigenlijk vind ik deze twee begrippen totaal tegenovergesteld aan elkaar. Nochtans gebruikt u ze naast elkaar in één en dezelfde vraag.

Ik vind waarden ook ontzettend belangrijk, maar ik weet niet wat u bedoelt met traditionele waarden. Voor mij zijn traditionele waarden: solidariteit, verdraagzaamheid, respect voor verscheidenheid enzovoort. Dat zijn belangrijke waarden die overgedragen moeten worden. Wat u onder waarden verstaat, weet ik niet, want u vult ze niet in. Dus uw vraagstelling is insinuerend, tendentius en totaal inhoudloos.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik moet reageren als socioloog. We leven niet in een moderne samenleving, maar in een postmoderne samenleving waarin immateriële waarden belangrijk zijn geworden. Immateriële waarden zijn de zachtere waarden die tegenover de materiële

waarden staan. In een postmoderne samenleving zijn er geen twee stromingen zoals u zegt, maar vele stromingen en keuzes die mensen in hun leven maken.

Wat uw vraag betreft, mevrouw Martens, had ik ook graag inhoudelijk wat meer concrete voorbeelden gekregen.

Ik vind het ook interessant om eens een gesprek te hebben met de redacteurs om te horen hoe ze hun informatietaak vervullen.

De voorzitter: Ik zou zelfs willen voorstellen dat alle leden van de commissie de tijdschriften Maks!, Yeti en Klasse toegestuurd krijgen want ik denk niet dat alle leden die krijgen. Het zou interessant zijn om die te volgen en meer te weten van de ideeën die er achter schuilen.

Mevrouw Katleen Martens: Ik krijg de bladen van mijn collega's in het onderwijs. Het is net van die collega's en namens mijn collega's dat ik deze opmerkingen hier in de commissie moet geven.

De voorzitter: Mevrouw Martens, u hebt de kans gekregen om uw vraag duidelijk te stellen. Het is het recht van de andere collega's om daarover opmerkingen te geven.

Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, Klasse bestaat sinds 1990 en bundelt de belangrijkste communicatielijnen – publicaties, websites, e-brieven, acties – die het ministerie van Onderwijs heeft uitgebouwd voor de verschillende doelgroepen namelijk leerkrachten, ouders en leerlingen.

In 1997 bracht de commissie voor Onderwijs van het Vlaams Parlement een werkbezoek aan de redactie om kennis te nemen van de doelstellingen en van de werkwijze. Van meet af aan wilden mijn voorgangers, met steun van het parlement, de redactionele autonomie vrijwaren van politieke inmenging. Dat resulteerde in een statuut dat ter kennisgeving aan het Vlaams Parlement werd voorgelegd en sindsdien door de verschillende ministers van Onderwijs werd bekrachtigd.

Sinds 2006 is de werking ondergebracht bij het Agentschap voor Onderwijscommunicatie. Daarvoor wordt op dit ogenblik een beheersovereenkomst uitgewerkt. Daarin zullen ook de doelstellingen, werkwijze en de evaluatievormen van Klasse nader worden gespecificeerd. De antwoorden op de door u gestelde vragen verwijzen naar de beschikbare teksten van het statuut van de redactie en het ontwerp voor de beheersovereenkomst.

De communicatieaanpak die het ministerie van Onderwijs en Vorming via Klasse voert, sluit aan bij de beleidsnota Overheidscommunicatie die de Vlaamse Regering in 2004 heeft geformuleerd. Communicatie moet in dienst staan van de ontvanger en gericht zijn op de belangen van de mensen, individueel en in hun georganiseerde verbanden. De burgers moeten in dialoog kunnen treden met de overheid. Een gerichte doelgroepenbenadering is prioritair.

De Vlaamse overheid wil een meer geïntegreerde communicatie: volwaardig geïntegreerd in de beleidsvoorbereiding, beleidsuitvoering en dienstverlening. Wie aan beleid en dienstverlening doet, moet er ook over communiceren. Dat is niet enkel een bevoegdheid. Het is een opdracht. In de beleidsnota Onderwijs staat: “We zullen hierbij ook oog hebben voor het maximaal informeren en stimuleren van leerkrachten, ouders en leerlingen. Zij moeten allen als ‘volwaardige spelers’ op het veld worden aanvaard en erkend. We zullen hiertoe de nodige initiatieven nemen.”

Of veel leerkrachten en ouders “aanstoot nemen aan de eenzijdige, linkse visie die steeds meer voelbaar aanwezig is en de onderliggende teneur vormt” betwijfelen we. Er komen bij de overheid of de redactie nauwelijks opmerkingen in die zin binnen. Scholen vragen de publicaties vrij en zelfstandig aan, de verdeling is niet verplicht. Toch hebben nagenoeg de meeste scholen zich ingeschreven. Er zijn bijna geen uitschrijvingen. Er komen vaak blijken van waardering voor de werking van Klasse. Er is zelfs internationale interesse voor.

Klasse beoogt door doel- en publiekgerichte informatie de betrokkenheid te verhogen van de verschillende participanten in onderwijs: onderwijsverstrekkers, ouders, leerlingen en de brede maatschappij. Daarvoor creëert de overheid een permanente, gedifferentieerde en open vorm van communicatie met de verschillende doelgroepen. Vanuit een democratisch engagement moet de informatie voor iedereen vlot toegankelijk zijn, bij voorkeur gratis en maximaal verspreid, over alle grenzen van structuren, niveaus en onderwijsvormen heen, met speciale aandacht voor de zwakkeren. Klasse werkt niet vanuit het oude voorlichtingsmodel – top-to-bottom – maar vanuit een autonoom en dynamisch concept waarbinnen een open dialoog mogelijk is. Klasse heeft twee strategische doelstellingen. Het stimuleren van het onderwijspersoneel, ouders en leerlingen om te participeren in het beleidsproces en zich met kennis van zaken te engageren in onderwijs en samenleving, en het bevorderen van onderlinge communicatie over onderwijs, opvoeding en samenleving tussen overheid, onderwijspersoneel, ouders en leerlingen.

De minister van Onderwijs garandeert de redactionele en organisatorische autonomie van de redactie. Concreet betekent dit dat de redactie autonoom en in de geest van de algemene doelstellingen beslist over inhoud, planning

en werking van Klasse, zonder inmenging van anderen. De redactie beoogt een eerlijk, evenwichtig en realistisch beeld weer te geven van het onderwijs en de inbreng van de verschillende participanten. De aanpak is onafhankelijk, kritisch en professioneel-journalistiek. De vormgeving sluit daar op een eigen wijze bij aan.

Informatie en advies moeten bij de doelgroepen leiden tot meer interesse, informatie, actieve deelname, participatie, betrokkenheid en welbevinden. De redactie steunt op de waarden die in de Grondwet zijn vastgelegd en in de verschillende internationale verklaringen die ons land heeft ondertekend, in het bijzonder in de Universele en Europese Verklaring van de Rechten van de Mens en van het Kind. Klasse onderschrijft in zijn intern waardensysteem de vier basiswaarden die door de Vlaamse overheid vooropgesteld worden: klantgerichtheid, betrouwbaarheid, samenwerken en voortdurend verbeteren.

Klasse hanteert een frisse taal, laagdrempelig en gedifferentieerd aangepast aan de doelgroepen. Daarvoor worden de publicaties door specialisten in overheidscommunicatie en door talrijke organisaties vaak als inspirerend voorbeeld genoemd. Klasse werd ook genomineerd voor de Wabliefprijs ‘Klare Taal’. De communicatie met jongeren sluit op een aangepaste manier op hun leefwereld aan, zonder er toegevingen aan te doen. Zo worden bijvoorbeeld nauwelijks Engelse uitdrukkingen, sms-taal of zogeheten ‘coole’ woorden gebruikt. Op een creatieve manier spelen met taal is taalbevorderend en creëert een sfeer waarin de jongeren zich thuis voelen. Gelukkig is het Nederlands geen dode maar een levende taal. De talrijke reacties die de jonge lezers sturen naar Maks! en Yeti bewijzen dat de communicatie hen bereikt en aanspreekt.

In de beleidsnota over overheidscommunicatie staat dat informatie geen doel op zich is. Ze moet gericht zijn op de belangen van de mensen, individueel en in hun georganiseerde verbanden. Ze moet de samenleving versterken en ruimte geven aan het initiatief van de mensen. Bij die doelstellingen sluit Klasse sterk aan. Indien met opiniërend wordt bedoeld dat de stukken aanzetten tot initiatief, een positieve levensvisie stimuleren, de lezers oproepen tot reflectie, sociale cohesie en verantwoordelijkheidszin, dan is dit inderdaad het geval. Als stichtend wil zeggen: de lezers confronteren met vele voorbeelden van goede praktijk, dan doen de publicaties van Klasse dat veelvuldig en veelzijdig. De inhoud sluit aan bij de prioriteiten van de Vlaamse Regering op het vlak van onderwijs en opvoeding, bij algemene preventie van probleemgedrag en bij de vakoverschrijdende eindtermen van sociale vaardigheden, opvoeden tot burgerzin, gezondheidseducatie, milieu-educatie, creatieve vorming enzovoort. De Vlaamse overheid legt deze eindtermen net vast om de band tussen onderwijs en samenleving te verstevigen. Brede en doelgerichte communicatie hierover kan het effect

alleen maar versterken. De Dienst voor Onderwijsontwikkeling/Curriculum stelt vast dat: “ (...) communicatie en sensibilisering voor de vakoverschrijdende eindtermen van groot maatschappelijk en onderwijskundig belang zijn. De inhouden van Klasse, Maks! en Yeti dragen daar op een concrete en actuele manier toe bij.”

De redactie waakt erover dat de doelstellingen van elke publicatie worden bereikt. Zo stelt ze alles in het werk om een permanente evaluatie mogelijk te maken: dialoog, panelgesprekken, ontmoetingen, dagelijkse contacten, bezoeken, veldwerk, enquêtes enzovoort. De redactie stuurt daardoor voortdurend bij. Er zijn ook regelmatige besprekingen met de onderwijsoverheid en de minister om na te gaan of de doelstellingen bereikt worden.

In 2001 werd een universitair wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd naar bereik, impact en waardering van verschillende vormen van communicatie bij de doelgroepen in het onderwijs. Daaruit blijkt een bijzonder groot bereik en waardering voor de publicaties Klasse voor Leerkrachten en Klasse voor Ouders met meer dan 80 percent. De jongerenversie Klasse voor Jongeren sloot toen te weinig aan bij de leefwereld van de jongeren en werd daarom anders aangepakt. De nieuwe versie Maks! slaat veel beter aan. Yeti, het blad voor tieners, is later ontstaan. Uit interne peilingen blijkt echter dat het blad bijzonder gewaardeerd wordt, zowel door de jonge lezers als door de begeleidende leerkrachten die trouwens – net als bij Maks! – pedagogische bijlagen krijgen die voor alle artikels verwijzen naar de eindtermen waarbij ze aansluiten. In de beheersovereenkomst, die nu in de maak is, zal speciale aandacht gaan naar meetbare indicatoren voor het bereiken van de doelstellingen.

Voor uw laatste vraag wil ik me aansluiten bij de consternatie van de heren Roegiers en Sannen. De uitspraken van de journalistenbond – indien die gedaan zijn – laat ik voor hun rekening. Iemands politieke overtuiging is een privézaak. Het is dan ook niet wenselijk en niet mogelijk om de verhoudingen daarvan binnen een redactie na te gaan of op te leggen. Er zijn geen politieke benoemingen, van welke aard dan ook. De redactie is trouwens grotendeels samengesteld uit gedetacheerde leerkrachten van alle onderwijsnetten en -niveaus. De medewerkers worden na ernstige sollicitatierondes door een onafhankelijke jury geselecteerd, enkel en alleen op basis van hun professionele kwaliteiten. In hun werk moeten zij voldoen aan de eisen van objectiviteit, professionaliteit, integriteit, loyaliteit, wetenschappelijke toetsing en kwaliteit. Daar worden zij jaarlijks op geëvalueerd.

Indien het nuttig is dat de leden alle publicaties krijgen, dan wil ik daar graag voor zorgen.

Mevrouw Katleen Martens: Ik heb niet gevraagd dat u de partijkaarten zou opvragen, ik heb alleen gevraagd of u die verhouding zou aanvaarden.

Er zijn geen stromingen volgens u allen, maar u voelt zich onmiddellijk geroepen om wat ik ‘links’ noem, te verdedigen. Blijkbaar bestaan er dus wel stromingen. Het is dan ook jammer dat u zich dadelijk geïnteresseerd voelt.

Wat de participatie betreft, heb ik het voorbeeld gegeven van de polls. Enkel de polls die politiek correct zijn, zullen in Klasse verschijnen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het niet-aangewende budget voor vervangingen van korte afwezigheden in het schooljaar 2005-2006

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, geachte collega's, op 1 november 2005 ging het tijdelijke project ‘Vervangingen van korte afwezigheden’ van start, zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs. Dit project is van toepassing op een beperkt aantal scholen.

Een tussentijdse evaluatie toont aan dat in het basisonderwijs 60 percent van de voorziene vervangings-eenheden niet aangewend werden. In het secundair onderwijs gaat het zelfs om 77 percent. Voor een globale evaluatie kunnen we misschien wachten tot het project afgelopen is. Dan kunnen we zien hoe we dit voortzetten.

De middelen passen binnen CAO VII en zijn vorig jaar niet gebruikt. Er wordt verwacht dat de cao correct zal worden uitgevoerd en dat dit geld wordt gebruikt voor tewerkstelling. Klopt het dat een bedrag van die omvang niet is aangewend? Is het mogelijk de kredieten over te dragen naar de begroting van volgend jaar? Is het mogelijk dat geld te blijven inzetten binnen de onderwijsbegroting, of verdwijnt het in de algemene pot van de financiële middelen? Is het uw intentie dat geld in de toekomst toch te vrijwaren voor de tewerkstelling binnen het onderwijs? Is het in het verleden ook al gebeurd dat cao-geld niet werd aangewend zoals gepland?

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Ik wil me hierbij aansluiten. U herinnert zich vast wel dat ik een jaar geleden dit probleem ook al heb aangekaart. Ik wees er

toen op dat de zaken niet zo goed verliepen met het reglement inzake de korte afwezigheden en de vervangingen. Er werd niemand beschikbaar gevonden, daar er sprake was van een incorrecte vergoeding. Het is nog niet te laat. Ik hoor dat her en der dergelijke problemen blijven rijzen. De mensen die worden opgeroepen om te vervangen, worden incorrect vergoed, bijvoorbeeld halftijds of deeltijds. Ze komen dus nog steeds niet opdagen. Zou het toch niet mogelijk zijn om nu al in te grijpen? Dan zouden de scholen een beroep kunnen doen op dat convenant dat werd afgesloten. Het zou immers mooi zijn, mochten de leraren zich ook geroepen voelen om in te springen als het gaat over die korte vervangingen. Dat zouden ze ook doen, mochten ze correct worden vergoed.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, hebt u een verklaring voor deze lage cijfers? Moet er worden voldaan aan te veel voorwaarden om vervangingen voor korte afwezigheden te kunnen inrichten? Of is dit veeleer te wijten aan het feit dat dit nog vrij onbekend is binnen het onderwijs?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw Demeulenaere haalt een mogelijk element aan dat verklaart waarom dit systeem heel moeilijk werkt, maar er zijn nog elementen die een rol spelen. Zal de tussentijdse evaluatie waarvan sprake is, ook een inhoudelijke zijn? Denkt u nu al aan wijzigingen aan het systeem of wijzigingen aan het contingent aan uren, aansluitend bij de vraag naar de middelen die ter beschikking zijn? Of wacht u op de daadwerkelijke evaluatie na twee jaar? Wanneer plant u die precies?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Naast die aangehaalde elementen is er ook een probleem van de beschikbaarheid van mensen. Ik kan u verzekeren dat u lang moet zoeken om vandaag een geaggregeerde voorwiskunde in het secundair onderwijs te vinden. Die is niet te vinden. Die leerkrachten moeten beschikbaar zijn, maar ze zijn er niet meer.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, uit de tussentijdse evaluatie die de stuurgroep heeft uitgevoerd, blijkt inderdaad dat in het schooljaar 2005-2006 een groot deel van het beschikbare budget niet is opgebruikt. In het basisonderwijs was voor het schooljaar 2005-2006 in een budget voorzien van afgerond 5.651.000 euro, waarvan afgerond 2.430.000 euro of 42,99 percent werd opgebruikt. In het secundair onderwijs was voor het schooljaar 2005-2006 een budget beschikbaar van afgerond 1,4 miljoen euro, waarvan afgerond 268.000 euro of slechts 19,23 percent werd opgebruikt.

Mogelijke verklaringen hiervoor zijn de volgende. Scholen zijn pas met het nieuwe systeem beginnen te werken in de periode november-december 2005, nadat een convenant in het samenwerkingsverband was afgesloten. Er was in het begin wat aarzeling om onmiddellijk volop gebruik te maken van de vervangingseenheden. Ook waren de in het convenant afgesproken vervangingscriteria veeleer aan de voorzichtige kant, en werd er niet altijd een geschikte vervanger gevonden.

Ik verwacht echter wel dat het budget voor het lopende schooljaar een veel hogere benutting zal kennen. Ondertussen zijn de betrokken scholen immers vertrouwd met het nieuwe systeem en werden een aantal convenanten bijgestuurd. Eind februari 2007 zal de stuurgroep een bijkomende evaluatie uitvoeren, zodat het lopende schooljaar beter kan worden gevolgd en de stuurgroep zich kan uitspreken over het al dan niet structureel maken van dit project. Ik draag dat project een warm hart toe, niet alleen omdat het gaat over een cao-afspraken, maar ook omdat het me nuttig lijkt dit te doen. Het zal ook nuttig blijven, zelfs al is er inderdaad een structureel probleem bij het vinden van mensen. Het verloningsprobleem is erg fundamenteel. Dat kunnen we niet gemakkelijk oplossen, gezien de rechtspositieregeling in het onderwijs. Ik vrees dat dit probleem wel eens zou kunnen blijven bestaan. Het heeft te maken met de perceptie van iemand van wat hij aan het doen is, die haaks staat op de realiteit van het statuut. Dat is dus een moeilijk probleem. Ik wil echter niet vooruitlopen op de evaluatie. Ik sta vrij positief tegenover dit stelsel. We moeten bekijken hoe we dit eventueel beter kunnen laten werken. Een definitieve beslissing is echter niet genomen, zelfs niet over de vraag of dit al dan niet structureel wordt gemaakt.

Er werd me gevraagd of het waar is dat die niet-aangewende middelen van het schooljaar 2005-2006 begrotingstechnisch niet kunnen worden overgedragen naar het lopende schooljaar. Dat klopt helaas. De middelen zijn in het besluit van de Vlaamse Regering van 27 januari 2006 tot invoering van een tijdelijk project betreffende vervangingen van korte afwezigheden, bedrijfsstages en mentorschap vastgelegd per begrotingsjaar. Er is in dit besluit niet in een mogelijkheid voorzien om niet-aangewende middelen over te dragen naar een volgend schooljaar.

Het niet overdraagbaar zijn van deze middelen loopt analoog met de bepalingen hierover met betrekking tot het lestijdenpakket in het basisonderwijs. In het decreet betreffende het basisonderwijs van 25 februari 1997 is in artikel 141, paragraaf 1, opgenomen dat het lestijdenpakket wordt aangewend vanaf 1 september en dat dit geldt voor de duur van een schooljaar. In het secundair onderwijs is een overdracht van uren-leraar naar het volgende schooljaar wel mogelijk, maar dit onder zeer strikte voorwaarden: de overdracht wordt beperkt tot

maximum 2 percent van het aantal aanwendbare uren-leeraar. Dit kan enkel in het daarop volgende schooljaar worden aangewend. Ik verwijs ter zake naar artikel 3, paragraaf 6, van de wet van 29 mei 1959. Deze middelen vloeien dus terug naar de algemene Vlaamse begroting, wat de volgende vraag, of ze dan opnieuw worden gebruikt voor het basisonderwijs of het secundair onderwijs, niet relevant maakt.

Een overdracht van middelen naar een ander begrotingsjaar is in het verleden nog niet gebeurd. Uitzonderlijk is nu, voor de uitvoering van CAO VIII, het oorspronkelijke voor 2006 ingeschreven bedrag voor de harmonisatie van de lonen van het contractuele MVD-personeel van het gesubsidieerd vrij onderwijs met de lonen van het contractuele MVD-personeel van het gemeenschapsonderwijs bij het bedrag van 2007 gevoegd. Zo is het mogelijk die harmonisatie met terugwerkende kracht te realiseren vanaf 1 januari 2006. Die maatregel kon immers in 2006 niet meer worden uitgevoerd, daar de CAO VIII pas op 5 oktober 2006 ondertekend is en hierover eerst nog een akkoord moest worden afgesloten in het Paritair Comité 152, wat niet meer haalbaar was.

Dat is dus een bewuste beslissing geweest, waarbij we dit naar een ander begrotingsjaar hebben overgeheveld. Mevrouw Helsen, bij begrotingen bestaat er echter een zeer fundamenteel principe, namelijk de annaliteit, waarbij wat niet gebruikt is, ongebruikt blijft. Dat geldt jammer genoeg voor alle mogelijke initiatieven van alle mogelijke ministers. In de mate dat een cao nieuwe beleidsinitiatieven ontwikkelt zoals dit, lopen we dat risico. Ik vind dat zelf ook vervelend, maar heb er eigenlijk geen oplossing voor.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Ik vind die annaliteit in een begroting niet zo jammer, vanuit begrotingsoogpunt.

Minister Frank Vandenbroucke: U hebt gelijk. De cao-partners hebben alleen het gevoel dat dit de budgettaire ruimte was die ze hadden bewerkstelligd. Dat gevoel begriep ik. Vanuit dat perspectief is het jammer.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het rookverbod op speelplaatsen

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, op vrijdag 12 januari lazen we in Het Laatste Nieuws dat u geen rookverbod op de speelplaats zou opleggen. De dag nadien, op zaterdag 13 januari lazen we in De Morgen echter het volgende: “Het kan niet zijn dat je op een perron niet mag roken en op een speelplaats wel.” Ook lazen we: “Na de schoolgebouwen zullen nu ook de Vlaamse speelplaatsen rookvrij worden.”

U verwoordde het voorzichtig op uw webpagina door te pleiten voor een sterker rookverbod in scholen. Over de vraag wat dat dan concreet moet inhouden – is dat een algemeen verbod? – werd op dinsdag 16 januari onderhandeld met de gezondheidscommissie van de VLOR.

Mijnheer de minister, hoe verklaart u een dergelijke quasi-tegenstrijdige berichtgeving in kranten die telkens beweren u te citeren? Wat zijn de voorstellen die u hebt gedaan op de vergadering van dinsdag? Wat is het resultaat van die vergadering? Met andere woorden, welke concrete maatregelen worden er nu genomen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: In het algemeen zou ik kunnen stellen dat ik niet verantwoordelijk ben voor de berichten in de kranten. Dat is wat dit betreft echter een uitleg die niet volstaat. Het Laatste Nieuws had contact opgenomen met mijn woordvoerder, die de stand van zaken heeft gegeven op het ogenblik dat die krant belde. We hadden toen geen concreet initiatief om verder te gaan dan de bestaande regelgeving inzake roken in publieke ruimten en dus ook in scholen. Op datzelfde ogenblik was ik echter bezig met een discussie binnen mijn kabinet over wat we ter zake zouden voorstellen aan de gezondheidscommissie van de VLOR. We waren immers van oordeel dat de sfeer in de samenleving zo aan het veranderen is, dat er een draagvlak moet zijn om een veel sterker ontradend beleid te gaan voeren in scholen. Toen ik de ochtend daarna heb vastgesteld dat Het Laatste Nieuws uitdrukkelijk stelde dat er geen rookverbod zou komen, vond ik dat wat vreemd, omdat we toch wel van plan waren iets te ondernemen op dat punt. Ik heb dat ook bijgestuurd. Ik kan dat de krant echter niet verwijten. Die mensen hebben helemaal correct weergegeven wat mijn woordvoerder heeft gezegd, en die gaf de stand van zaken.

Het KB van 15 mei 1990 bepaalt dat op school niet mag worden gerookt in gesloten ruimtes waartoe de leerlingen toegang hebben. Die regeling bestaat al lang. Dit rookverbod geldt altijd, dus ook buiten de schooluren, en ook voor niet-leerlingen. Uitzonderingen voor

opendeurdagen, oudercontacten en schoolfeestjes enzovoort zijn dus niet mogelijk.

Recent is daar nog het KB van 19 januari 2005 betreffende de bescherming van de werknemers tegen tabaksrook bijgekomen. Dit KB, dat deel uitmaakt van de wetgeving inzake welzijn op het werk, garandeert een rookvrije arbeidsomgeving. De werkgevers zijn verantwoordelijk om de toepassing van deze regelgeving te verzekeren. Volgens dit KB is het wel nog mogelijk dat de werkgevers bij wijze van gunst een rookkamer inrichten.

Toegepast op het onderwijs, betekent dit dat de ruimtes waar de leerlingen komen, zoals klassen, gangen, de refter, de cafetaria, de sportzalen, het sanitair, al sinds 1990 rookvrij zouden moeten zijn. De scholen beslissen zelf of ze roken op de speelplaats verbieden en een rookkamer voor leerkrachten inrichten.

Als Vlaams minister bevoegd voor Onderwijs en Vorming zou ik eenzijdig en zonder omzien een algemeen rookverbod op de speelplaats kunnen opleggen. Met een verbod alleen geraak je echter niet ver als je vooral de mentaliteit van leerlingen en leerkrachten ten opzichte van roken wilt wijzigen. Ik heb daarom gezegd dat ik wil komen tot een sterk ontradend beleid, met eventueel een algemeen verbod, maar dat ik over de aanpak en modaliteiten zou onderhandelen.

Eigenlijk wou ik op de vergadering van de commissie Gezondheidsbevordering die plaatsvond op de dinsdag na deze persaandacht voornamelijk horen welke strategie het meest geschikt is om te komen tot een rookvrije school. Die strategie moet dan het liefst gebaseerd zijn op feiten en niet alleen op meningen. Op de vergadering werd vooral van gedachten gewisseld tussen de koepels van de inrichtende machten, de vertegenwoordigers van ouders en leerlingen, de vertegenwoordigers van de leraren, pedagogische begeleiders, de vertegenwoordigers van de CLB's en de experts op vlak van gezondheidsbevordering. De commissie Gezondheidsbevordering zal op basis van de gedachtewisseling werken aan een ontwerp van advies voor de algemene raad van de VLOR.

Wat is het resultaat? Ik heb aan de onderwijspartners gevraagd om een gedragen en onderbouwd antwoord te geven op mijn vraag om mee te werken aan een sterk ontradend beleid. De VLOR gaat in op die vraag en zal in maart een advies uitbrengen over een uitbreiding van het rookverbod. Zoals de reglementering van de VLOR voorschrijft, wordt er over de standpunten die in de commissie Gezondheidsbevordering zijn ingenomen, niet gecommuniceerd zolang het advies van de VLOR niet werd uitgebracht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de uitkering van zitpenningen aan gemeenteraadsleden die een doctoraatsbeurs genieten

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wist niet goed aan welke minister ik deze vraag zou stellen. Ik kon ze aan u stellen, mijnheer de minister, maar ook aan de minister van Binnenlands Bestuur of zelfs aan de federale minister van Financiën.

Er zijn me minstens twee gevallen bekend van doctoraatsstudenten aan de Universiteit Gent die als gemeenteraadslid zijn verkozen en genieten van een BOF-beurs. In het reglement met betrekking tot doctoraatsbeursen van de Universiteit Gent staat in artikel 8 en artikel 9: "De bursaal verbindt zich ertoe geen enkele beroepsactiviteit uit te oefenen en te zullen uitoefenen en geen andere werkzaamheden uit te oefenen die afbreuk doen aan de fiscale vrijstelling van de beurs of aan de bepalingen van huidig reglement."

Op dit ogenblik wordt dit door de administratie van de Universiteit Gent als volgt geïnterpreteerd. Op het moment dat je als gemeenteraadslid zitpenningen ontvangt, oefen je een beroepsactiviteit uit. Ten eerste mag je dat eigenlijk niet doen en ten tweede vervalt de fiscale vrijstelling van de beurs en wordt er bedrijfsvoorheffing ingehouden op de doctoraatsbeurs. Dat scheelt een slok op de borrel. Er wordt in gelijkaardige gevallen een mouw aan gepast. In het kader van de ziekte-uitkering wordt de uitkering soms verminderd met het bedrag van het presentiegeld. Dat is een ad-hoc-oplossing die niet geheel wettelijk is.

Is dit de correcte interpretatie? Ik wil erop wijzen dat een gemeenteraadslid niet eens zijn presentiegeld kan weigeren. Gisteren is dat door de minister van Binnenlands Bestuur bevestigd betreffende een zwangerschapsuitkering. Strikt genomen heeft artikel 9 van het reglement het zelfs niet over presentiegeld, maar over het feit dat iemand die activiteit uitoefent. Enkel het feit dat je gemeenteraadslid bent, eventueel zonder vergoeding, is in tegenspraak met artikel 8 en 9. Mijnheer de minister, dit was mijns inziens niemands bedoeling. Het lijkt wel op een verbod op het uitoefenen van een politiek mandaat.

Hoe lossen we zoiets op? Er bestaat een nevenoplossing door een beroep te doen op een artikel van het Gemeentedecreet waarbij het verlies dat iemand ten gevolge van de uitoefening van zijn activiteit als gemeenteraadslid zou ondervinden bij uitkeringen, dat

kan verhalen op de gemeente. Die moet dat bijleggen tot maximum de wedde van schepen. Als een lid van de oppositie met die vraag bij zijn burgemeester komt, zal deze dat niet sympathiek vinden.

Moeten wij die interpretatie van de Universiteit Gent aanvaarden? Ik hoop dat u voor de betrokkenen een gunstig antwoord kunt geven, hoewel ik ervoor vrees.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de minister, ik heb destijds meegemaakt dat een collega uit de provincieraad omwille van zijn pensioen een aantal maanden niet heeft getekend voor zijn aanwezigheid.

Ik wil even kort de voorgeschiedenis van beurzen bekijken. Die heeft zijn wortels in de negentiende eeuw als een prestigeproject van de staat waarbij de betere leerlingen die niet over de nodige financiële middelen beschikten, toch de kans kregen om te doctoreren. Als wederdienst moesten ze bijvoorbeeld een aantal jaren aan de rijksuniversiteit doceren. Ik vraag me af wat vandaag de meerwaarde is van zo'n apart fiscaal systeem. Ik sta voor 100 percent achter een systeem waarbij de staat mensen de kans geeft verder te studeren op kosten van de staat, maar de vraag is of dat moet met die verouderde belastingvrije beurs. Het zou misschien interessant zijn de onaangepastheid van de beurswetgeving door te lichten. Er zijn alternatieven zoals de diensten van de eerste minister. Die geven middelen met dezelfde bedoeling, maar in een andere vorm. Een andere vorm wil zeggen als verloning, inclusief belastingen, RSZ-bijdrage waardoor gemandateerden fiscaal exact weten waar ze aan toe zijn. Zou die verouderde beurswetgeving niet eens herbekeken moeten worden?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: In haar reglement baseert de universiteit zich op een administratieve circulaire van de administratie der Directe Belastingen die het fiscale regime van de doctoraatsbeurzen regelt. Samengevat komt het erop neer dat de fiscale vrijstelling van een doctoraatsbeurs enkel kan op voorwaarde dat de bursaal zich uitsluitend met onderzoek buiten een arbeidsovereenkomst bezighoudt. De bursaal mag ook geen andere werkzaamheden verrichten waaruit beroepsinkomsten worden verkregen. De reden daarvoor is dat een doctoraatsbeurs beperkt is in de tijd en van de bursaal een voltijdse beschikbaarheid en inzet vergt voor het verrichten van onderzoek, het eventueel volgen van een onderzoeks- of doctoraatsopleiding en het voorbereiden van het proefschrift. Cumuleren met andere beroepsactiviteiten is daarom niet toegelaten. Presentiegelden blijkt de fiscus ook als beroepsinkomsten te kwalifi-

ceren, en dus geldt in dit geval evenzeer dat de belastingvrijstelling van de doctoraatsbeurs verloren gaat als de bursaal als gemeenteraadslid zitpenningen ontvangt. De Universiteit Gent interpreteert de regelgeving dus correct.

Theoretisch zijn er wel enkele mogelijkheden om de doctoraatsbeurs toch met een politiek mandaat te combineren. Voor de fiscus is er geen probleem als de bursaal afziet van de presentiegelden die een gemeenteraadslid normaal ontvangt. Ik dacht dat het reglement van de gemeenteraad die mogelijkheid toeliet, maar dat blijkt niet het geval te zijn. Het Gemeentedecreet voorziet ook in de mogelijkheid dat de gemeente een vergoeding betaalt ter compensatie van het inkomensverlies dat voortvloeit uit de toekenning van presentiegelden. De gemeenteraad zou kunnen beslissen het doctorerende gemeenteraadslid te compenseren voor het verlies van de belastingvrijstelling. Deze vergoeding is echter geen absoluut recht en is steeds in omvang beperkt. Ze mag nooit hoger zijn dan de wedde van een schepen van een gemeente met 50.000 inwoners. Als ze wordt toegekend, komt ze uiteraard ten laste van de gemeente.

Het gaat hier dus eerder om een theoretische mogelijkheid dan om een praktische. Men kan in situaties komen waarbij het voor de ene bursaal wél geregeld raakt en voor de andere niet. Bovendien, als de gemeente zelf moet betalen, riskeert het weinig te gebeuren. De facto denk ik dus dat u gelijk hebt dat een doctoraatsbeurs niet te combineren valt met het opnemen van een politiek mandaat. Het is natuurlijk nog maar de vraag of wij in die situatie zo maar moeten berusten. Ik zal de bevoegde federale minister Reynders contacteren om te zien of dit werkelijk een bewust effect van de regelgeving is en ben zeker bereid om met hem de discussie aan te gaan over een eventuele aanpassing van de regelgeving.

De heer Jef Tavernier: Het is het antwoord waarvoor ik vreesde. Concreet betekent dit voor de betrokkene in mijn eigen gemeente, dat een belastbare zitpenning van 160 euro per maand – er zijn geen commissies, enkel 10 gemeenteraden per jaar – een fiscalisering van de beurs inhoudt. We hebben hier een probleem, vooral omdat men het presentiegeld niet kan weigeren. Eergeren ging het hier al over een zwangerschapsvergoeding, maar daar heeft men een praktische oplossing voor. Het ziekenfonds trekt gewoon het presentiegeld af van de zwangerschapsuitkering. Dat is een regeling op zijn Belgisch. Ik ben blij dat u er iets aan wilt doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

